

AAR-001-001243

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2016

Sociology : Paper - IV

(An Introduction of Indian social Institution)

(Core) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001243

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્ન નંબર-1 M.C.Q.ના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપો.
 (2) દરેક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

વિભાગ - I

1 M.C.Q.

20

- (1) હર્બર્ટ સ્પેન્સરનાં મતે જીવનનાં ..... માંથી ધર્મની ઉત્પત્તિ થઈ.
 (A) ભય (B) ક્રોધ
 (C) લોભ (D) મોહ
- (2) “ગુણ અને કર્મનાં વિભાગ અનુસાર મેં ચાતુવર્ણ્ય સર્જ્યું છે.” - આ વિધાન નીચેનામાંથી કોણે કહ્યું છે ?
 (A) અર્જુન (B) શ્રીકૃષ્ણ
 (C) ભીષ્મ (D) દ્રોણ
- (3) ઈસ્લામમાં પ્રચલિત અને લોકપ્રિય લગ્નનું સ્વરૂપ નીચેનામાંથી કયું રહ્યું છે?
 (A) મુતા (B) બીના
 (C) બાલ (D) એકપણ નહીં
- (4) નામ્બુદ્રી સંયુક્ત કુટુંબ ..... તરીકે ઓળખાય છે.
 (A) તરવાડ (B) લોમ
 (C) નાયર (D) ઈલોમ

- (5) સ્પેન્સરનાં મતે મૃત્યુનાં ભયમાંથી .....ની ઉત્પત્તિ થઈ છે.
- (A) રાજ્ય (B) પ્રેમ
(C) લાગણી (D) મોહ
- (6) શાસ્ત્રો અનુસાર લગ્નને કેવું બંધન ગણવામાં આવે છે.
- (A) અતૂટ (B) કામ ચલાઉ
(C) મર્યાદિત (D) કરારી
- (7) મહરનું પ્રચલન કયા સમુદાયમાં જોવા મળે છે ?
- (A) હિન્દુ (B) મુસ્લિમ
(C) ખ્રિસ્તી (D) શીખ
- (8) જીવ જ્યાં સુધી સંસારમાં રહે છે ત્યાં સુધી તેને કોનું બંધન રહે છે ?
- (A) ધર્મનું (B) કર્મનું
(C) પતિનું (D) પત્નીનું
- (9) ભારતનાં બંધારણમાં કઈ નીતિ અપનાવવામાં આવી ?
- (A) સાંપ્રદાયિક (B) ધર્મ ભેદ
(C) બિન સાંપ્રદાયિક (D) જાતિભેદ
- (10) ધર્મનું મુખ્ય વિકાર્ય કયું છે ?
- (A) ધાર્મિક જૂથ વચ્ચે સેવા
(B) ધાર્મિક સંગઠન
(C) ધાર્મિક જૂથો વચ્ચે સંઘર્ષ
(D) ધાર્મિક એકતા
- (11) 'જ્ઞાતિ એક બંધ વર્ગ છે' - આ વિધાન કોનું છે ?
- (A) ધુર્યો (B) કેતકર
(C) કુલે (D) મજુમદાર અને મદન
- (12) કયા ક્ષેત્રમાંથી લગ્ન થઈ શકે તે નક્કી કરતા નિયમને શું કહેવાય ?
- (A) બહિર્લગ્ન (B) લગ્નધારો
(C) (A) અને (B) (D) અંતર્લગ્ન

- (13) હિન્દુ લગ્નનો બીજો ઉદ્દેશ કયો છે ?
- (A) ભરણપોષણ (B) ધર્મ
- (C) પ્રજા (D) રતિ
- (14) હિન્દુ માન્યતા પ્રમાણે વેદોનાં રચયિતા કોણ છે ?
- (A) ઋષિઓ (B) ઈશ્વર
- (C) શાસ્ત્રીઓ (D) લેખકો
- (15) ગ્રામ કૃષિ અર્થ વ્યવસ્થામાં કેવા કુટુંબનું પ્રચલન રહ્યું છે ?
- (A) વિભક્ત (B) સ્થળાંતરિત
- (C) સંયુક્ત (D) (A) અને (B)
- (16) નોકનાએ કોની સાથે લગ્ન કરવાનું ફરજિયાત હોય છે ?
- (A) કાકાના પુત્ર (B) માસીના પુત્ર
- (C) મામાના પુત્ર (D) ફેબાના પુત્ર
- (17) ‘ગારો’ માતૃસત્તાક કુટુંબને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) મયોંગ (B) ઈંગ
- (C) તરવાડ (D) (B) અને (C)
- (18) ડો. ધુર્યે જ્ઞાતિના કેટલાં લક્ષણો આપ્યા છે ?
- (A) છ (B) પાંચ
- (C) ચાર (D) ત્રણ
- (19) જ્ઞાતિનું નિયંત્રણ કરતું સંગઠન કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) જ્ઞાતિરાજ (B) જ્ઞાતિપંચ
- (C) રાજ્યપંચ (D) ગામપંચ
- (20) હિન્દુ સમાજમાં લગ્ન સંસ્કાર શા માટે અનિવાર્ય ગણવામાં આવે છે ?
- (A) શિક્ષણ માટે (B) દેહ શુદ્ધિ માટે
- (C) વ્યવસાય માટે (D) રસોઈ માટે

વિભાગ - II

2 સંયુક્ત કુટુંબનો અર્થ આપી તેનાં લક્ષણો સમજાવો. 10

અથવા

2 સામાજિક સંસ્થા એટલે શું ? તેનાં લક્ષણો સમજાવો. 10

3 જ્ઞાતિ એટલે શું ? જ્ઞાતિવાદ સમજાવો. 10

અથવા

3 લગ્ન એટલે શું ? હિન્દુ લગ્નનાં ઉદ્દેશો સમજાવો. 10

4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8

(1) સામાજિક સંસ્થાનાં કાર્યો

(2) ધર્મનાં લક્ષણો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8

(1) છૂટાછેડાની વિપરીત અસર

(2) હિન્દુ ધર્મની માન્યતાઓ.

5 ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 14

(1) જૈન ધર્મની માન્યતા સમજાવો.

(2) ધર્મનાં કાર્યો સમજાવો.

(3) વિભક્ત કુટુંબના લક્ષણો

(4) આર્થિક સંસ્થા તરીકે સહકારી મંડળીનો પરિચય આપો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Question -1 M.C.Q. give the answer in answer book.
(3) Give the answers of each question.

SECTION - I

1 M.C.Q.

20

- (1) According to Herbert Spenser religion is born from _____ of life.
(A) Fear (B) Anger
(C) Greed (D) Affection
- (2) "I have constructed four castes according to Guna and Karma" who said this ?
(A) Arjuna (B) Shri Krishna
(C) Bhishma (D) Drona
- (3) Which of the following is a popular form of Marriage in Islam ?
(A) Muta (B) Beena
(C) Bal (D) None
- (4) Nambudri United family is known as _____.
(A) Tarvada (B) Loma
(C) Nayar (D) Elom
- (5) According to Spenser _____ is born from the fear of death.
(A) State (B) Love
(C) Liking (D) Affection
- (6) According to ethics which type of relation the marriage is ?
(A) Unbreakable (B) Temporary
(C) Limited (D) Contract

- (7) In which community we find the tradition of “Meher” ?
- (A) Hindu (B) Muslim
- (C) Christian (D) Sikh
- (8) Till life remains on earth which bondage it has ?
- (A) Religion (B) Karma
- (C) Husband (D) Wife
- (9) Which policy is accepted in Indian constitution ?
- (A) Communal
- (B) Religious discrimination
- (C) Secular
- (D) Caste discrimination
- (10) What is the main dysfunction of Religion ?
- (A) Service among religious groups
- (B) Religious organization
- (C) Conflict among religious groups
- (D) Religious unity
- (11) Who gave this statement – “Caste is a closed class” ?
- (A) Ghurye (B) Ketkar
- (C) Coole (D) Majumdar and Madan
- (12) What is the law of select the Marriage field ?
- (A) Exogamy (B) Marriage Act
- (C) (A) and (B) (D) Endogamy
- (13) What is the second aim of Hindu Marriage ?
- (A) Maintenance (B) Religion
- (C) Citizens (D) Sex

- (14) Who formed Vedas according to Hindu beliefs ?
- (A) Sages (B) God
(C) Philosophers (D) Authors
- (15) Which type of family is dominant in rural agriculture ?
- (A) Nuclear (B) Immigrant
(C) Joint (D) (A) and (B)
- (16) To whom Nokna has to marry compulsorily ?
- (A) Paternal uncle's son
(B) Maternal aunt's son
(C) Maternal uncle's son
(D) Paternal aunt' son
- (17) By which name the Garo maternal family is known ?
- (A) Machong (B) Ing
(C) Tarwad (D) (B) and (C)
- (18) How many characteristics of caste by Dr. Ghurye ?
- (A) Six (B) Five
(C) Four (D) Three
- (19) By which name the organization which control the caste is known ?
- (A) Caste Government (B) Caste Councils
(C) State Councils (D) Village Councils
- (20) Why marriage sacrament compulsory in Hindu Society ?
- (A) For education
(B) For physical cleanliness
(C) For occupation
(D) For cooking

SECTION - II

2 Give the meaning of joint family. Explain its characteristics. **10**

OR

2 What is social institution ? Explain its characteristics. **10**

3 What is caste ? Explain the casteism. **10**

OR

3 What is marriage ? Explain the aims of Hindu Marriage.

4 (a) Write the short note : (any one) **8**

(1) Functions of social institution

(2) Characteristics of religion

(b) Write the short note : (any one) **8**

(1) Contradictory effects of divorce

(2) Beliefs of Hindu religion

5 Write the answer in short : (any **two**) **14**

(1) Explain the beliefs on Jain religion.

(2) Explain the functions of religion

(3) Characteristics of Nuclear family.

(4) Introduction of Co-operative Association as economic institution.
